

Rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo pracy w rolnictwie

na przykładzie gospodarstw
z województwa łódzkiego
biorących udział w konkursie

Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2016

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Publikacja opracowana przez Urząd Marszałkowski Województwa łódzkiego, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej PROW 2014-2020.

Spis treści:

Gospodarstwo Państwa Grażyny i Jana Rokickich	str. 4
Gospodarstwo Państwa Aleksandry i Mariusza Koczywąg	str. 6
Gospodarstwo Państwa Stanisławy i Andrzeja Tarnowskich	str. 8
Gospodarstwo Państwa Iwony i Romulada Godlińskich	str. 10
Gospodarstwo Państwa Anny i Huberta Patuszyńskich	str. 11
Gospodarstwo Państwa Marzeny i Zbigniewa Paluchów	str. 12
Gospodarstwo Państwa Emilii i Jana Olesińskich	str. 13
Gospodarstwo Państwa Eweliny i Adama Piotrowskich	str. 14
Gospodarstwo Państwa Any i Janusza Famulskich	str. 15
Kampanie KRUS wpływające na zmniejszenie ryzyka wypadków	str. 16
Procedura zgłaszania wypadków przy pracy rolniczej	str. 17
Rehabilitacja lecznicza realizowana przez KRUS	str. 18
Dane teledadresowe jednostek KRUS w województwie łódzkim	str. 19

W indywidualnych gospodarstwach rolnych występuje wiele czynników sprzyjających wypadkom przy pracy rolniczej. Ze względu na specyficzny charakter pracy rolnika trudno jest wyeliminować wszystkie zagrożenia.

Z roku na rok liczba niebezpiecznych zdarzeń przy pracy w rolnictwie maleje. Jednak każdy wypadek to o jeden za dużo. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego od 1993 roku prowadzi działania na rzecz zmniejszenia liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych rolników.

Oddział Regionalny KRUS w Łodzi wspólnie z Wojewódzką Komisją ds. bezpieczeństwa pracy w rolnictwie prowadzi wielokierunkowe działania popularyzatorskie. Organizując szkolenia dla rolników, konkursy wiedzy o bhp w rolnictwie, czy pokazy bezpiecznej pracy, podnosi świadomość mieszkańców wsi, wpływając na zmniejszenie liczby wypadków przy pracy rolniczej.

Prowadzony już od 14 lat konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne, z jednej strony promuje gospodarstwa o najwyższym poziomie bezpieczeństwa pracy, z drugiej pozwala pokazać dobre przykłady stosowane przez ich właścicieli, które zmniejszają ryzyko wypadku, a jednocześnie pozwalają członkom rodziny rolnika bezpiecznie odpoczywać.

Oddając w Państwa ręce niniejszą publikację, chcemy zaprezentować dobre przykłady, które mogą być zastosowane w każdym gospodarstwie rolnym, często bez dużych nakładów finansowych. Mamy nadzieję, że przedstawione wzorcowe rozwiązania zaprocentują wzrostem świadomości rolników, powieleniem proponowanych przykładów, a co za tym idzie – zmniejszeniem liczby wypadków przy pracy rolniczej w województwie łódzkim.

W imieniu organizatorów konkursu

Tomasz Nowicki

Dyrektor Oddziału Regionalnego KRUS w Łodzi

Łódź, 2016 rok

Grażyna i Jan Rokiccy

Biała Rawska, powiat rawski

Laureaci etapu wojewódzkiego XIV edycji konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne prowadzą gospodarstwo sadownicze o powierzchni 15,8 ha, ukierunkowane na produkcję jabłek.

*Składowanie maszyn
na bezpiecznych,
atestowanych
regałach pozwala
zaoszczędzić miejsce*

Wejście do magazynu środków ochrony roślin oznaczone w widoczny sposób i zabezpieczone przed dostępem osób postronnych

Wzorowo zorganizowany punkt przeciwpożarowy

Ład i porządek w warsztacie ułatwia pracę i zwiększa jej bezpieczeństwo

Aleksandra i Mariusz Koczywąg

Nowy Regnów, powiat rawski

Gospodarstwo Państwa Koczywąg, które zajęło II miejsce w finale wojewódzkim tegorocznej edycji konkursu ma również profil sadowniczy. Sadownicy pracują na powierzchni 20 ha.

*Poręcz i barierka
ochronna zmniejszają
ryzyko upadku
z wysokości*

*Oznaczona
i zabezpieczona
przed dostępem
dzieci studnia*

*Instalacja elektryczna
wyposażona w zabezpieczenie
przeciwprzepięciowe*

*Wrota przesuwne na
przewodnicach
ograniczają ryzyko
samoczynnego
zatrzaśnięcia w przy-
padku wystąpienia
silnego wiatru*

Stanisława i Andrzej Tarnowscy

Cieślin, powiat piotrkowski

Państwo Tarnowscy, którzy zajęli 3 miejsce, prowadzą gospodarstwo rolne ukierunkowane na hodowlę trzody chlewnej. Grunty, na których prowadzą produkcję roślinną, to ok. 55 ha.

*Progi oznaczone
w widoczny sposób
zabezpieczają przed
przypadkowym
potknięciem*

Wiata na pojazdy i maszyny rolnicze z widocznym oznaczeniem słupów

Wałki przegubowo-teleskopowe do różnych typów maszyn zabezpieczone osłonami

Wjazd do strefy produkcji trzody zabezpieczony matami dezynfekującymi

Iwona i Romuład Godlińscy

Konopnica, powiat wieluński

Gospodarstwo Państwa Godlińskich z Konopnicy nastawione jest na produkcję roślinną. Zboża uprawiane są na areale 160 ha. Gospodarstwo było modernizowane z programów SAPARD i PROW 2007–2013.

Ważnym elementem gospodarstwa jest miejsce odpoczynku, po którym praca staje się bezpieczniejsza

Wyrównane i utwardzone podwórze ułatwia manewrowanie maszynami i pojazdami

Anna i Hubert Patuszyńscy

Dębina, powiat łaski

Rolnicy z Dębiny zajmują się produkcją sadowniczą. Gospodarstwo modernizowane w ramach programu PROW 2007–2013.

Wydzielone miejsce do zabawy i wypoczynku dla dzieci, dzięki któremu najmłodszy mieszkańcy wsi nie przebywają w pobliżu zagrożeń

Platforma do zbierania owoców pozwala pracować w bezpieczny sposób

Marzena i Zbigniew Paluchowie

Kurowice, powiat łódzki-wschodni

Państwo Paluchowie prowadzą działy specjalne produkcji rolnej – uprawę pieczarek.

Uporządkowany stół warsztatowy i narzędzia skracają czas pracy i zwiększają jej bezpieczeństwo

Zagroda dla psów stróżujących ogranicza ryzyko przypadkowego pogryzienia osób postronnych

Emilia i Jan Olesińscy

Wierzbie, powiat kutnowski

Państwo Olesińscy gospodarują na ponad 60 ha, prowadząc produkcję roślinną. Gospodarstwo modernizowane ze środków własnych i z funduszy europejskich.

*Walek przegubowo-
teleskopowy maszyny
wyposażony w osłonę*

*Kliny pod kołami uniemożliwiają
samoczynne przemieszczenie
się maszyny*

Ewelina i Adam Piotrowscy

Anielin, powiat zgierski

W gospodarstwie z Anielina Państwo Piotrowscy prowadzą produkcję sadowniczą. Modernizacja gospodarstwa w ramach programu „Młody rolnik”.

*Stopki uniemożliwiają zamknięcie
wrót spowodowane wiatrem*

*Barierki w budynku składowym
zabezpieczają przed upadkiem
z wysokości*

Anna i Janusz Famulscy

Kolonia Raducka, powiat wieluński

Rodzina Famulskich gospodaruje na 57 ha i prowadzi mieszany profil produkcji (warzywa, zboża, bydło mleczne). Modernizacja gospodarstwa odbywała się ze środków programu PROW 2007-2013.

Przyczepa wyposażona w drabinkę ułatwiającą schodzenie i klin pod koło

Napęd wygarniacza w oborze zabezpieczony osłonami

Kampanie realizowane przez KRUS prowadzące do poprawy bezpieczeństwa pracy w rolnictwie

Upadek to nie przypadek

Kampania związana z najczęstszą grupą wypadków przy pracy rolniczej – upadkami osób

Nie daj się wkręcić

Akcja mająca na celu zmniejszenie występujących zagrożeń w pracy z maszynami i urządzeniami rolniczymi

Dobrze traktujesz mniej ryzykujesz

Zagrożenia występujące przy pracy ze zwierzętami gospodarskimi to kolejny temat kampanii prowadzonej przez KRUS

Procedura zgłaszania wypadków przy pracy rolniczej

NIEZWŁOCZNIE

zgłaszaj do KRUS
wypadki przy
pracy rolniczej

Zbyt późne zgłoszenie wypadku utrudni przeprowadzenie postępowania powypadkowego i może uniemożliwić przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania.

Rehabilitacja lecznicza realizowana przez KRUS

KRUS zapewnia rolnikom uprawnionym do świadczeń Kasy możliwość korzystania z rehabilitacji leczniczej.

Rehabilitacja jest organizowana w formie 21-dniowych turnusów, prowadzonych we własnych Centrach Rehabilitacji Rolników lub Ośrodku Szkoleniowo-Rehabilitacyjnym KRUS.

Każdego roku z rehabilitacji leczniczej za pośrednictwem KRUS korzysta około 13 tys. osób.

Od 1993 roku Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego organizuje w czasie wakacji również turnusy rehabilitacyjne dla dzieci rolników. Głównym celem prowadzonej rehabilitacji jest zapobieganie inwalidztwu lub ograniczenie go do poziomu umożliwiającego ubezpieczonemu dalsze wykonywanie

pracy w gospodarstwie rolnym, a w przypadku osób, które zdolność do pracy utraciły, jej przywrócenie, o ile jest to możliwe w wyniku leczenia i rehabilitacji. Z tego względu należy podkreślić, że rehabilitacja nie jest adresowana do wszystkich rolników objętych ubezpieczeniem społecznym.

Z rehabilitacji leczniczej można korzystać nie częściej niż co 12 miesięcy. Osobom, które mają ustalone prawo do zasiłku chorobowego z tytułu czasowej niezdolności do pracy trwającej ponad 180 dni, a także osobom mającym ustalone prawo do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, świadczenie rehabilitacyjne można przyznać po upływie 6 miesięcy od dnia zakończenia poprzedniej rehabilitacji.

W każdym jednak przypadku, uzasadnionym potrzebami zdrowotnymi pacjenta, okres oczekiwania na ponowne skierowanie może zostać skrócony, a sam pobyt przedłużony.

Każdorazowo świadczenie to przyznawane jest **na wniosek lekarza** ustalającego wskazania do odbycia rehabilitacji. Do wniosku muszą być dołączone niezbędne badania zlecone przez lekarza. Wypełniony wniosek, który zachowuje ważność przez 6 miesięcy, rolnik składa (osobiście lub pocztą) we właściwym oddziale regionalnym lub placówce terenowej Kasy.

Pierwszeństwo w skierowaniu na rehabilitację leczniczą mają osoby, dla których potrzeba rehabilitacji jest uzasadniona następstwem wypadku przy pracy rolniczej.

Z rehabilitacji leczniczej realizowanej za pośrednictwem KRUS mogą korzystać osoby zagrożone całkowitą niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym, albo uznane okresowo za całkowicie niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokujące odzyskanie tej zdolności w wyniku leczenia i rehabilitacji. Muszą one jednak spełniać określone kryteria dotyczące zasad podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. W związku z tym, na turnusy rehabilitacyjne kierowane są osoby, które spełniają jeden z następujących warunków:

- podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie
- podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu na wniosek w pełnym zakresie, nieprzerwanie co najmniej 18 miesięcy przed złożeniem wniosku o rehabilitację leczniczą
- mają ustalone prawo do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy i zachowali zdolność do samodzielnej egzystencji.

Dane adresowe jednostek KRUS na terenie województwa łódzkiego

Oddział Regionalny KRUS w Łodzi,

ul. Żeligowskiego 32/34, 90-643 Łódź, tel. (42) 665 07 10

Placówka Terenowa KRUS w Bełchatowie,

ul. Wojska Polskiego 73, 97-400 Bełchatów, tel. (44) 633 32 59

Placówka Terenowa KRUS w Brzezinach,

ul. Sienkiewicza 14, 95-060 Brzeziny, tel. (46) 875 14 10

Placówka Terenowa KRUS w Kutnie,

ul. ZHP 8, 99-300 Kutno, tel. (24) 254 70 24

Placówka Terenowa KRUS w Łasku,

ul. Słowackiego 14, 98-100 Łask, tel. (43) 675 22 84

Placówka Terenowa KRUS w Łęczycy,

ul. Przedrynek 3, 99-100 Łęczycza, tel. (24) 721 34 92

Placówka Terenowa KRUS w Łowiczu,

ul. Kaliska 8, 99-400 Łowicz, tel. (46) 837 65 32

Placówka Terenowa KRUS w Opocznie,

ul. Biernackiego 18B, 26-300 Opoczno, tel. (44) 755 42 31

Placówka Terenowa KRUS w Pajęcznie,

ul. Wiśniowa 34, 98-330 Pajęczno, tel. (34) 311 10 24

Placówka Terenowa KRUS w Piotrkowie Tryb.,

ul. M. Skłodowskiej-Curie 1, 97-300 Piotrków Tryb., tel. (44) 645 24 16

Placówka Terenowa KRUS w Poddębicach,

ul. Sienkiewicza 26, 99-200 Poddębice, tel. (43) 678 37 22

Placówka Terenowa KRUS w Radomsku,

ul. Armii Krajowej 16, 97-500 Radomsko, tel. (44) 683 46 29

Placówka Terenowa KRUS w Rawie Maz.,

ul. Konstytucji 3 Maja 22, 96-200 Rawa Maz., tel. (46) 813 24 10

Placówka Terenowa KRUS w Sieradzu,

ul. Warszawska 14, 98-200 Sieradz, tel. (43) 822 46 20

Placówka Terenowa KRUS w Skierniewicach,

ul. Mszczonowska 33/35, 96-100 Skierniewice, tel. (46) 832 40 24

Placówka Terenowa KRUS w Tomaszowie Maz.,

ul. Grota Roweckiego 38/40, 97-200 Tomaszów Maz., tel. (44) 725 64 10

Placówka Terenowa KRUS w Wieluniu,

ul. Sieradzka 56A, 98-300 Wieluń, tel. (43) 843 64 94

Placówka Terenowa KRUS w Wieruszowie,

ul. Fabryczna 6, 98-400 Wieruszów, tel. (62) 784 13 25

Placówka Terenowa KRUS w Zduńskiej Woli,

ul. Żeromskiego 22, 98-220 Zduńska Wola, tel. (43) 823 47 49

Placówka Terenowa KRUS w Zgierzu,

ul. Długa 21, 95-100 Zgierz, tel. (42) 715 37 85

**KASA ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO**

**ODDZIAŁ REGIONALNY
W ŁODZI**